

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De obligationibus post Sacramenti administrationem. §. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

de pœnitent. dub. 17. num. 136. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 13. quæst. 4. n. 5.

7. Verum, si ignorantia præsumatur inuincibilis, & mortaliter inculpabilis, distinguendum est, si ex monitione fructum non speras consequi; sed potius times monitione facta in eodem statu pœnitentem perseveraturum, nullo modo debes monere; sed absolutionem vtpote rectè disposito impendere: quia, cum hæc monitio in bonum pœnitentis dirigatur, eo bono cessante, cessare debet; quippe pœnitenti ob suam malitiam ea monitio nociva est, & peccati committendi occasio: quæ omnia omiſsa monitione vitantur. Atque ita docent alii relatis, Valquez de pœnitent. quæst. 93. art. 3. dub. 9. Suar. disp. 32. sect. 4. num. 4. Coninch. dub. 17. num. 137. Layman. dicto lib. 5. tract. 6. cap. 13. quæst. 4. n. 5. & colligitur ex August. relato in cap. Si quis autem de pœnitent. dist. 7. ibi: Si scirem nõ tibi prodesse, non te admonerem, non te terrem. Et Innocen. III. in cap. Quia circa. De consanguinit. & affinit. vbi dissimulari præcipitur, ob vitandum scandalum cum quibusdam, qui bona fide matrimonium se contraxisse putabant, cum tamen impedimentum occultum haberent.

8. Quod si probabiliter iudices, monitionem profuturam, absque graui tamen incommodo, & sine scandalo: teneris pœnitentem monere, tum ex charitate, tum ex iustitia, si Pastor es. Etenim error ille malum quoddam est, & occasio plura materialia peccata committendi, & sæpe non leuibus incommodis expositum. Remoueri ergo debet, si facile potest, vti ex communi sententia firmant Couar. l. 4. 2. p. ca. 6. §. 10. num. 15. Suar. disp. 32. sect. 4. num. 3. Valq. quæst. 93. art. 3. dub. 6. Coninch. disp. 8. dub. 17. num. 138. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 13. quæst. 4. concl. 3. Notanter dixi, absque graui incommodo, & scandalo. Sæpe enim pœnitens monitioni acquiescet, & statum de se malum vitare conabitur. Sed torquerimoniam, & lites, aliæque inconuenientia inde timeri possunt oritura, vt merito Confessarius dissimulare debeat, vt bene supradicti Doctores notantur.

9. Duo tamen placet aduertere. Primum: Si de matrimonio contrahendo agatur, & pœnitens ignorantia impedimenti dicimtis labore, regulariter omnino monendus est: tum ob reuerentiam sacramenti: tum ob inconuenientia, quæ ex matrimonio irrito frequenter oriuntur, & difficillimè reparantur: tum, quia sæpe post matrimonium contractum error, & ignorantia cessare solet: quæ cessante expositus est pœnitens non leui periculo peccandi: tum denique, quia semper præsumi debet pœnitens, vel à matrimonio contrahendo recessurus, vel dispensationem impetraturus; sicuti hæc omnia latius notat Sanch. lib. 2. de matr. disput. 38. à num. 64. At, si de matrimonio inualidè contracto agatur, vel de pruatione debiti petendi, si est casus, in quo Confessarius dispensare, vel ab Episcopo facile obtineri dispensatio potest, plerumque pœnitens monendus est: quia, cum huiusmodi error, & ignorantia sit quoddam malum, & occasio multa peccata materialia committendi, credendum non est, pœnitentem ab eo liberari nolle, cum facile possit, vt bene dixit Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 13. q. 4. n. 6.

10. Secundum: Si pœnitens dubius sit de matrimonij valore, vel de potestate petendi debitum, vel de obligatione restituerendi, stante eo dubio dissimulare Confessarius non potest: quia iam incepti ignorantiam vincibilem habere; sed necessariò obligatur, tum ex charitate, tum ex iustitia veritatem pœnitenti manifestare, ne eius error, & ignorantia ipsi tribuatur. Sic ex communi sententia docent Sanch. lib. 2. de matrim. disp. 38. n. 8. & notale Coninch. disp. 8. dub. 17. concl. 8. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. c. 13. q. 4. n. 7.

11. Superest dicendum, an eo casu, quo dissimulare potes cum pœnitente ignorantia inuincibili laborante, possis illum statum consulere: v. g. laborat inuincibili ignorantia pœnitens impedimenti, quod habet in matrimonio contrahendo, vel contracto: poterisne consulere, vt matrimonium contrahat; vel post matrimonium contractum, vt debitum petat, vel reddat in iis casibus, in quibus potes dissimulare: Item, si pœnitens bona aliena inuincibili ignorantia possideat, poterisne consulere, ne restituat, sicuti potes dissimulare, cum non speras monitionis fructum?

Respondeo, te consulere posse omnem illam actionem, quam pœnitens postea illa ignorantia omittit absque peccato non potest: secus verò illas actiones, quas liberè potest omittit. Vtramque partem docuit Aegid. de Coninch. disp. 8. dub. 17. concl. 7. & 8. Et probatur: Nam actiones, quas pœnitens obligatur exercere, nullam maliciam, etiam materialem, continent; quia hæc esse non potest, vbi non adest libertas materialis actus vitandi, idèque nihil impedit, quominus cõsuli possint. At actiones, quas pœnitens liberè potest omittit, est ob ignorantiam à malicia formali excusentur; at materialem continent, cum de se malæ sint, & libera sint factæ. Ex quo fit, in prædictis casibus te non posse consulere pœnitenti, vt matrimonium contrahat, neque post contractum petat debitum, neque possidenti aliena bona, ne restituat: quia consuleres actiones, quæ à pœnitente vitari possunt, ac proinde

de sunt materialiter improbæ, bene tamen consulere potes, & debes, vt post contractum matrimonium debitum reddat: quia redditionem debitam ex ignorantia posita vitare nequit, ac proinde nec materialiter mala est. Constatium in hac posteriori parte Sanch. & Laym. loc. alleg.

12. Quæstio quarta: Quibus euentibus possis, vel tenearis pœnitentem absolueri, vel inabsolutum dimittere? Pœnitenti ritè peccata fatenti obligatis sub graui culpa absolutionem concedere: quia ob confessionem factam ius acquisiuit, ne ei absolutionis beneficium negetur. E contra peccata absque debito dolore, vel non integrè pro eius captu fatenti absolutionem negare debes, vt pote ea indigno, quousque dolorem concipiat, & integrè fateatur. Sic ex omnium sententia tradit Suar. disp. 32. sect. 2. num. 2. Coninch. disp. 8. de pœnit. dub. 17. concl. 3. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 13. quæst. 6. concl. 1. Si verò hæreas, nec probabile iudicium de legitima dispositione pœnitentis concipere possis, debes pœnitentem interrogare, & eius responsioni acquiescere, dum tibi contrarium non constat: quia ipse est solus testis in illo foro. Sic Suar. Layman. & Coninch. locis allegatis. Porro sæpe pœnitens sine vero dolore ad confessionem accedit, sed Confessarij moritis, & exhortationibus, quibus & turpitudine peccati, & offensa Dei, & Inferni pœna representatur, verum dolore concipit. Sæpe integrè non fateatur ob crassam ignorantiam, vel malitiam: at interrogationibus Confessarij negligentiam purgat, & confessionem integram præstat: idèque non debes statim hunc pœnitentem indispotum inabsolutum dimittere, vt legitime paratus, & cum debita dispositione postmodum reuertatur: fortè enim non redibit, vt multi faciunt, sed charitatis Christi memor expedit, si tempus suppetit, vt quoad fieri possit, illum disponas; non tamen teneris; sed potes illum inabsolutum dimittere, vt dolore concepto, & examine legitimo præmillo ad confessionem redeat. Etenim iudicium confessionis ob doloris, vel integritatis culpabilem defectum ritè inceptum non est, ac proinde ins pœnitenti de absolutione sibi concedenda non est acquisitum: de qua re Bartholom. de Medin. lib. 2. instr. ca. 6. Suar. disp. 32. sect. 2. & 3. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 13. quæst. 6. Quod si pœnitens inculpabiliter dolorem, vel integritatem confessionis omittit, eredo, eo reuente, te non posse illum inabsolutum dimittere; tamen possis aliquantulum differre: quia est iudicium confessionis legitime inceptum, & ius à pœnitente inchoante acquisitum; sed obligatis, tum exhortationibus, tum interrogationibus, tum dilatione absolutionis, defectum supplere, ne sacramentum truncum, & imperfectum relinquantur, nec pœnitenti onerosum fiat, vt bene inter alios docuerunt Syluest. Confess. 3. num. 14. Nauarr. in cap. Fratres. n. 48. de pœnit. dist. 5. Suar. disp. 32. sect. 3. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 13. quæst. 6. Qualiter autem te debeat gerere cum eo, qui occasione peccandi non fugit, latè diximus tract. 2. de peccat. disp. 2. p. 9. §. 3. à num. 15. Neque ibi dictis aliquid addendum occurrit. Ea tamen omnia reperio confirmata ab Aegid. de Coninch. disp. 8. de pœnit. dub. 17. concl. 4. Suar. disp. 32. sect. 2. n. 3.

§. III.

De obligationibus post Sacramenti administrationem.

1. Post Sacramentum solum superest obligatio, si male administratum est.
2. Si ob indispositionem pœnitentis fuit nulla administratio, & ipse ignarus est defectus, obligaris monere.
3. Quid, si non habuisti intentionem absolueri, vel non absoluisisti.
4. Quid, si carnis iurisdictione.
5. Quid, si errore docuisti.
6. Quid, si culpabiliter omisisti monere de obligatione restitutionis, alteriusque precepti.

1. Obligatio nulla superest, nisi ob malam Sacramenti administrationem, quæ oriri potest, partim ex pœnitente, eò quod ad suscipiendam absolutionem indispotum accessit, partim ex Confessario, qui iurisdictione ad absoluerendum caruit, vel errore consuluit, vel monitionem debitam omisit.

2. Si sacramentum nullum fuit ex defectu pœnitentis, & ipse nullitatem agnoscit, nulla alia est sacerdoti obligatio, nisi pœnitente peccati commisso. At, si pœnitens ignarus est, obligatur sacerdos, tum ex charitate, tum ex iustitia, si Pastor est, pœnitentem monere, sperans monitionem profuturam, partim ob diuinum præceptum, quo adstringitur ad ea peccata ritè confitenda, cuius violationis complex fuit Confessarius, absolutionem indebitè impendens; partim ob damnum ipsius pœnitentis, qui in statu damnationis est, cum non fuerint illi peccata remissa.

3. Si verò defectus se teneat ex parte Confessarij, eò quod intentione

De sigillo confessionis.

§. I.

Quid sit sigillum, & qualis eius obligatio.

1. Unde dicatur sigillum, & quid sit.
2. Qualiter peccet violans sigillum.
3. Nullo casu violare licet.
4. Etiam ob manifestandum proprium peccatum.
5. Neque post mortem penitentis.
6. Ex sola facultate penitentis violari sigillum potest.
7. Debet esse expressa, nec sufficit presumpta.
8. Item, debet esse spontanea.
9. Renocari potest semel concessa.
10. Verbo concedi potest, neque est scriptura necessaria.
11. Qualiter se defendat Sacerdos accusatus de sigilli violatione.
12. Obligatio seruandi sigillum non admittit leuitate materia.
13. Nulla sunt poena ipso iure impoita violantibus sigillum.
14. Quis sit iudex huius delicti.

1. Sigillum est obligatio non manifestandi ea, quae in confessione cognita sunt. Desumpta est hac vox per metaphoram ex sigillo litterarum, quae eo durante, nec legi, nec aperiri possunt.

2. Ad seruandum sigillum obligat; tum iustitia, ne aliena peccata reuelentur, tum fidelitas, ob tacitam promissionem non reuelandi, quae sub ea conditione dicta, & accepta sunt, tum religio, ne sacramenti institutioni aliquo modo derogetur. Quocirca violans sigillum, & contra fidelitatem, & iustitiam, & contra religionem delinquit, sicuti bene docent Suar. tom. 4. de penitent. disp. 33. sect. 1. Coninch. disp. 9. dub. 1. in princ. Fagund. de secundo Eccles. praecip. lib. 6. cap. 1. nu. 2. & 6. Bonac. disp. 5. de Sacram. Penitent. q. 6. sect. 5. pun. 1. n. 4. & alij apud ipsos.

3. Haec obligatio, quatenus ex religione oritur, ita strictissima est, ut nullo casu, quantumvis grauissimo, siue boni consequendi, siue mali vitandi, absque voluntate penitentis cessare possit, vti ex communi sententia tradunt Suar. dicta disp. 33. sect. 2. Nauar. cap. 8. num. 2. Layman. l. 5. sum. tract. 6. cap. 14. Fagundez. cap. 1. num. 7. & colligitur ex cap. Sacerdos. de penitent. disp. 6. & cap. Omnis vtriusque sexus. de penit. & remissionib. Etenim, ut ex perpetuo vsu, & traditione Ecclesiae constat, Christus Dominus hoc sacramentum instituens praecipit, ne ob vllam causam ibi cognita manifestentur, ut hac ratione Sacramentum, neque odiosum, neque onerosum redderetur.

4. Hanc doctrinam aliqui Doctores, inter quos est Domin. Soto in 4. disp. 18. quest. 4. art. 5. vers. Occurrunt. & lib. de regendo secreto, quest. 4. concl. 3. limitant ne procedat in casu, quo sacerdos suum peccatum explicare non possit absque manifestatione peccati penitentis in confessione auditi: quia eo casu duo praecipia concurrunt, & vtrumque diuinum; alterum de integritate confessionis; alterum de seruando sigillo. At praecipium de integritate confessionis strictius videtur obligare, quam praecipium de sigillo seruando: quia praecipium de integritate confessionis in gratiam Sacramenti, & integritatem illius iudicij appositum est; praecipium vero de sigillo seruando in gratiam penitentis. Deinde, quia sacerdos potius videtur obligatus suae salutis consulere, integram faciens confessionem, quam famae penitenti secretum seruando.

Sed haec limitatio, ut omnino improbabilis, reicienda est, sicuti multis relatis reicit Valsq. de penit. quest. 43. art. 4. dub. 4. Suar. disp. 33. sect. 1. num. 18. Gutier. canon. quest. libr. 1. cap. 11. n. 49. & 50. Fagund. de secundo Eccles. praecip. lib. 6. cap. 1. nu. 7. & 9. Coninch. disp. 9. dub. 1. num. 21. Layman. lib. 5. sum. tract. 6. cap. 14. num. 13. Nam esto, obligatio sigilli in gratiam penitentium statuta sit, cedit tamen maxime in ipsius sacramenti bonum, si omnes sciant, in nullo casu, absque penitentis licentia, violari posse: quippe eius vsus facilius, & suauior redditur.

5. Alij, quorum meminit Couar. 2. part. decret. cap. 8. §. 11. num. 9. excipiunt casum, quo penitens mortuus sit, & illius confessionis reuelatio necessaria sit ad impediendum graue malum. Sed, ut recte ipse Couar. notat, hi Doctores audiendi non sunt, vt potest consuetudini Ecclesiae, & communi sententiae aduersantes. Etenim fama aequae in vita, ac post mortem penitentibus necessaria est, aequaeque deterrerentur homines ab vsu Confessionis, si scirent post eorum mortem peccata ad impediendum damnum reuelari posse.

6. Quocirca solum hac exceptio admittenda est, scilicet, ex licentia, & facultate penitentis. Nam, cum in gratia ipsius hoc

intentione caruit absoluendi penitentem, vel oblitus est illum absolueri; si penitens ab eius conspectu non recessit, credo, recta intentione posse, & debere absolueri, tamen si penitens nihil de absolutione secundo data cogitauerit: quia penitens confessionem fecit animo recipiendi veram absolutionem, in qua voluntate censendus est perseverare, quouique illam recipiat. Sic Egid. de Coninch. disp. 8. dub. 17. artic. 9. num. 142. Bonac. disp. 5. q. 7. punct. 6. n. 2. Quod si penitens a conspectu Sacerdotis recessit pro aliquo tempore, ob cuius causam timeri potest, nouo peccato se maculasse, nullatenus ei non praeuonito, et si praesenti, noua absolutione concedenda est ob periculum irritandi sacramentum, & conferendi absolutionem indisposito: sed monitus penitens de defectu commissio, si in eadem contritione & voluntate excipiendi absolutionem affirmat persistere, ei concedi debet: quia ea significatio est quaedam repetita confessio, ob quam absolutione dignus existit.

4. Fere idem est dicendum, si absolutio nulla fuit ob defectum iurisdictionis in reseruata, vel in omnia peccata confessarum tamen ob huiusmodi defectum absolutio nulla est, si ex parte penitentis legitima adest dispositio. Etenim vt ex supradictis constat, satis probabile est, penitentem bona fide peccata aliqua venialia simul cum mortalibus simpliciter sacerdoti confitentem, sacramentum recipere, & vere absolutionem manere directam ad venialibus, indirecte ab aliis: ac proinde eum obligatione detecto errore illa fatendi, sicuti docuit Sanch. l. 3. sum. c. 9. n. 35. Laym. l. 5. sum. tract. 6. c. 10. n. 16. vers. Ad extremum. Sed concessio absolutionem esse nullam, vel saltem esse nullam quoad reseruata, vt necessario fatendum est; debet Confessarius, si absque graui incommodo possit, monere penitentem de defectu, vt obligationi satisfaciendi satisfaciatur: forte enim ob non receptam absolutionem condemnabitur. Sic Nauar. c. 26. n. 14. Coninch. disp. 8. de penit. dub. 17. n. 143. Suar. disp. 33. sect. 6. n. 6. Henric. l. 4. c. 12. n. 5. Bonac. disp. 5. q. 7. pun. 6. n. 3. Si Confessarius facultatem absoluendi a reseruatis obtinuit, facillimo negotio potest defectum absolutionis reparare, procurans, vt penitens iterum sibi confiteatur: quod vno verbo praestare potest, si de omnibus peccatis in ea confessione manifestatis se generaliter acculet, modo confessarius illorum, saltem in genere, memor sit, & specialiter recenscat, si quae post illam confessionem commisit, sicuti notarunt Coninch. Suar. Bonac. loc. alleg.

5. Denique ex parte Confessarii esse potest defectus, si docuit penitentem errore aliquem, scilicet, valere matrimonium, cum inualidum sit non esse obligatum restituere, cum ad id teneatur; & similia. Quibus in euentibus certum est apud omnes Doctores, Confessarium malitiose procedentem, siue Parochus sit, siue delegatus, obligatum esse ex charitate, & iustitia errorem purgare: quia fuit causa malitiosa illius: quo casu, si consuluit non restituere, ipse obligatur creditori satisfacere. Si vero ex ignorantia inuincibili docuit errorem; adhuc obligatur ex charitate, si absque graui incommodo potest. Quia lex charitatis exigit, damnum proximi, quoad fieri possit, reparare. Est autem graue damnum penitenti factum ex illa iniqua doctrina, quippe ob illam est constitutus in statu de se malo, & quasi impotens redditus ab eo desistendi. Ergo, &c. Ex iustitia vero Parochus obligatur, quia ei ex officio competit sibi subditos ab erroribus liberare, & veritatis doctrinam docere, non tamen ex hac obligatione creditori debet satisfacere: quia non est obligatio comparatione creditoris sed penitentis.

6. Quod si penitentem obligatum restituere culpabiliter omisit monere, ob quam omissionem non restituit, probabilius censet, si Confessarius delegatus est sola lege charitatis teneri ad monitionem faciendam, quia solum contra religionem, debitamque sacramenti administrationem deliquit: at si Parochus est, lege iustitiae teneris, quia peccasti contra debitum tui officij, ex vi cuius astringeris subditos a peccatis & erroribus liberare, & in viam veritatis dirigere. Non tamen teneris creditori restituere: quia obligatio Parochi non est comparatione creditoris; sed penitentis, & subditi, sicuti in praesenti notat Suar. disp. 32. sect. 6. n. 9. Valsq. de penit. quest. 93. art. 7. dub. 8. Coninch. disp. 8. dub. 17. concl. 9. circa finem. Quoties autem penitentem monere debes de defectu in confessione commissos, expedit, vt ab eo licentiam exposcules, ne videaris sigillum violare, vt docet Egid. de Coninch. disp. 8. dub. 17. in fine. Dixi, ne videaris, quia probabile est, te non esse censendum sigilli violatorem, cum hac monitio ad perficiendum sacramentum antea factum dirigitur, & quasi pars illius sit. Vide etiam renuente penitente sicuti potest. Suarez disp. 33. sect. 5. n. 3. Laym. l. 5. sum. tract. 6. c. 14. n. 15.

Ad extremum, ob nullam huius sacramenti iniquam administrationem, est aliqua poena ipso iure impoita; sed arbitrio Iudicis pro qualitate criminis ferri debet, vt bene notauit Suar. 4. disp. 32. sect. 7.